

15. Európai Bányász-Kohász Találkozó Kassán

Az OMBKE részvétele a találkozón

Az Európa Kulturális Fővárosa programsorozathoz kapcsolódva 2013. június 6. és 9. között került megrendezésre Kassán a 15. Európai Bányász-Kohász Találkozó (Europäischer Knappen- und Hüttenstag). Egyesületünk tagjai nagy érdeklődéssel várták ezt az eseményt, melyen mintegy 1500 fő vett részt. A legnagyobb létszámú delegációt az OMBKE alkotta közel ötszáz fővel és három fúvószenekarral. Egyesületünk a pécsi találkozó tapasztalatai alapján nagy erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy az ilyen jellegű találkozóra vonatkozó szervezési tapasztalattal nem rendelkező szlovák egyesület munkáját segítse. Nagy szerepe volt a külföldi, különösen a magyar delegációk ügyeinek intézése során a Selmechányról tagjaink részéről jól ismert *Szombathy Erik* bányamérnöknek, aki hatalmas szervező munkát végzett a siker érdekében.

A találkozóhoz kapcsolódóan június 7-én, pénteken a kassai Műszaki Egyetemen konferenciát tartottak a szlovák bányászatról és kohászatról, illetve annak történelméről.

A találkozó megnyitójára június 7-én délután került sor a központi művelődési házban. Az esemény a delegációk zászlóinak bevonulásával kezdődött. Az ünnepség elnökségében *Jaroslav Malchárek*, a Szlovák Bányászati Egyesület elnöke, *Helmuth Hribernigg*, az Európai Bányász-Kohász Egyesületek Szövetségének (VEBH) főtitkára, az előző találkozót szervező holland és a következő találkozót szervező cseh egyesületek képviselői, Kassa alpolgármestere, szlovák gazdasági és társadalmi szervezetek képviselői és *Nadežda Babjaková*, Selmechánya polgármestere foglalt helyet. A megjelent többi delegáció nevét ismertették, de ezúttal a delegációvezetők már nem kaptak helyet az emelvényen sem a megnyitó ünnepségen, sem a díszfelvonulás alkalmával.

Nem került sor az ilyenkor szokásos ünnepélyes zászlóátadásra sem. Az ünnepi emelvény mögött dekorációként kitűzött VEBH zászlón látható volt a korábbi szervezők, így Balatonfüred és Pécs címere is. A hivatalos ünnepi beszédek elhangzása után Selmechánya polgármestere tartott rövid előadást Selmechányáról és az akadémia 250 éves évfordulójáról. Ezt követően egy szlovák nyelven elhangzó rövid „szakestély” (sachtag) következett, mely a többnyire szlovákul nem értő közönséget nem befolyásolta a folyamatos sörivásban. A felszolgált vacsora idején az osztrák küldöttség mutatott be spontán módon egy népi körtáncot. A hangulatot emelni kívánó szlovén fúvószenekart nem engedték szerepelni. Más program nem lévén az ünnepelni kívánók úgy döntöttek, hogy az estét a városban töltik.

Június 8-án, szombat délelőtt néhányan kirándulásokon vettek részt: a szlovák „Tokaj” borvidéken, az eperjesi sóbányánál, a medvegyi hámornál és a jászói barlangban. Délután néhány fő meglátogathatta a U.S. Steel vasműveket.

Magyarok a megnyitón/szakestélyen

Napközben Kassa főterén térzenét adtak a magyar fúvószenekarok: a *Perecesi Bányász Fúvószenekar*, a *Szolnoki Olajbányász Zenekar* és az *Oroszlányi Bányász Fúvószenekar*. Fellépett a Salgótarjáni Bányász Hagyományőrzők Énekkara is, magyar és szlovák nyelven énekelve a közismert bányász énekeket.

Délután tartotta a Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán az Európai Bányász-Kohász Egyesületek Szövetsége elnöksége a soros ülést. *Kurt Wardenga*, a VEBH alelnöke kritikával illette a szlovák szervezőket a szervezésben tapasztalt problémákért, elsősorban a rossz kommunikációért, ami miatt több külföldi szervezet nem tudott részt venni a találkozón, és azért is, mert a rendezvény nem mindenben felel meg azoknak a hagyományos elvárásoknak, melyeket a tagországok korábban jóváhagytak. Követendő példaként hozta fel a magyarok által szervezett pécsi találkozót. Az ülésen jóváhagyták a VEBH elnökségének beszámolóját, a pénzügyi tervet, és megerősítették tisztségükben az elnökségi tagokat. Jóváhagyták, hogy a következő találkozó Csehországban, Příbramban lesz 2014-ben.

Szombat délután került sor a találkozó fő eseményére, a díszfelvonulásra. A felvonulásra gyülekezők részére a díszemelvényről tánczenét adtak. A felvonulás kezdetére az ünnepélyes jelet a magyar delegáció adta meg, amikor a Szolnoki Olajbányász Fúvószenekar kíséretével elénekelték a Bányászhimnuszt. A színpompás fel-

A VEBH elnökségi ülése

vonuláson a feltűnően nagy létszámú OMBKE delegáció a magyar zenekarok felvezetésével a Fő tér teljes hosszát betöltötte. Fegyelmezett menetükkel, az egyesületi zászlók sokaságával a nézők nagy tetszését nyerték el. A menet végén a felvonulókat a találkozó méltóságához nem igazán illő dixieland zenekar fogadta, így a felvonulók nem tudtak énekléssel, zenekarokkal tisztelni. Amint a magyar delegáció a díszemlény elé ért, a Perecesi Bányász Fúvószenekar kihasználva a megrendelt színpadi előadás pillanatnyi szünetét, elkezdte játszani a Bányászhimnuszt. A Fő téren összegyűlt résztvevők és vendégek megéreztek ennek üzenetét, és nagy tisztelettel hallgatták és együtt énekeltek a Bányászhimnuszt az egyesületünk tagjaival. A felvonulás végén megismétlődtek az előző napi ünnepi beszédek, és felkötötték az egyesületek zászlóira az emlékszalagot. A felvonulók késő estig a közelben lévő sörünnep sátraiban pihenhették ki a nap fáradalmait. A jó hangulatban eltöltött nap este tűzijátékkal fejeződött be.

GPA

(További képek a színes megjelenés érdekében a borítókön találhatóak. – Szerk.)

Salgótarjániak a 15. Európai Bányász-Kohász Találkozón

Nehezen állt össze az idei kulturális fővárosba, Kassára nemzetközi együttműködéssel szervezett 15. Európai Bányász-Kohász Találkozó, de akik ott voltunk, végül is elmondhatjuk, ha a vége jó – minden jó. Hónapokkal ezelőtt kezdtük Salgótarjában is szervezni a részvételt, a földrajzilag és érzelmileg közel levő Kassára való utazást, és kiemelten a *Bányász-Kohász Dalkör* fellépését. A csoportos utazást kiegészítettük egy kis magyarországi ráadással, pontosabban bevezetővel, mert a kassai részvételt megelőzően egy főpróbára is sor került Sárospatakon az ott élő ismerősök közreműködésével. A kiránduló tagok kiegészültek közvetlen családtagjaikkal, elsősorban feleségeikkel és néhány, a kör működését segítő személy meghívásával.

A csoport már június 6-án reggel útra kelt, hogy útközben egy-két érdekesebb látnivalóval is színesítse az úti programot. A „technikai megállók” mellett voltak célmegállók, így – részletek nélkül – szétnéztünk: Szerencsen, Mádon, Tokajban, mielőtt Sárospatakra értünk. Azért kiemelendők és külön említendőnek tartjuk a Mádon lévő, nagyon szépen rendbe hozott régi zsinagóga épületét, melyet a könnyebb látogathatóság érdekében „felszabadítottak” a zsidó vallás szerinti előírások betartása alól, és egy ott élő, ugyan katolikus vallású gondnok nagyon tartalmasan és színesen mutatott be.

Sárospatakon felöltöttük bányász, illetve kohász öltözetünket, és így adtuk elő selmeci dalainkat magyarul és – az európai Knappentag tiszteletére megtanulva – németül, valamint szlovákul is. Vacsora után a miskolci egyetemhez tartozó tanítóképző kollégiumában hajtottuk álomra fejünket.

Június 7-én – pénteken – tovább ismerkedtünk Zemplén megye látnivalóival Sátoraljaújhelyen, Szép-

halomban, Telkibányán és Hollóházán. Telkibányán igazi bányászokként fogadta csoportunkat *Benke István* okl. bányamérnök, technikatörténész, aki csoportunkból többeket kiemelten, személyes ismerősként is üdvözölt. Telkibányáról, illetve a múzeumról így igazán tartalmas ismertetést, idegenvezetést kaptunk, melyet ezúton is köszönünk. A napot már a Kassához közeli Zdanán levő szálláshelyünkön zártuk.

8-ika volt nekünk is a „nagy nap”, az egész kirándulás főnapja, amikor már reggeli után teljes díszöltözetben indultunk Kassára, ahol – köszönhetően a teljes programunk főszervezőinek, Diósi János és Patakfalvi Zoltán tagtársainknak, akik előkészítésül már korábban is felkeresték a kassai program jeles helyszíneit – könnyen megtaláltuk a regisztráció helyét a főiskolán, s ott bejelentkezve átvettük a még szükséges tudnivalókat, a rendezvény kítűzőjét és az ellátásunkhoz szükséges jegyeket. Kérésünkre ígéretet kaptunk, hogy fellépésünket segíteni fogja egy tolmács – aki ugyan oda is jött fellépésünk helyére, de azzal kezdte „Én nem tudom a magyar nyelvet” – no, erről ennyit.

A fellépésünkről pedig annyit, hogy a város főterének egyik árnyat adó fája alatt elénekelgettük dalainkat – a sárospataki programnál kevesebb hallgató előtt –, de végül is mi teljesítettük a tervezett fellépést, és innen is megköszönjük az erősítésként csatlakozott *dr. Esztó Péter* közreműködését, aki előkészületünket is segítette a selmeci dalok kottázott német szövegének megküldésével. A dalok után, kezünkben a program helyszíneit tartalmazó térképpel bizony alig-alig sikerült megtalálni az ún. „Bierfest”-et, ahol gulyással kiegészítve jól felkészülhettünk az esti felvonulásra. (A felvonulás részleteit, körülményeit nem értékeljük, itt piros pont jár annak a Kassa melletti faluból kinevezett, magyarul kiválóan beszélő leányzónak, aki előttünk vitte a „SALGÓTARJÁN” feliratú táblát.) A felvonulás után elköszöntünk ismerősöktől, kollégáktól és Kassától, mivel szálláshelyünkön várt a záró-vacsora.

Vasárnap mindent összeszedve, élményeinket útközben még Jászón, Mecenzéfen, Rozsnyón, Sajógömörben és befejezésül Rimaszombatban tovább gyűjtögetve, kissé megfáradva – „de törve nem” – érkeztünk haza.

Liptay Péter

Tatabányai hagyományörzők a kassai Európai Bányász-Kohász Találkozón

Agricola a Bányászatról és Kohászatról c. könyvében a kor leírásában már olvasható: „...a munkájukra és privilégiumukra büszke bányászok gyakori bányászünnepségeiken méltósággal, öntudattal megmutatják magukat”. Ez, valamint az európai uniós gondolat ösztönözte azokat a szervezőket, akik létrehozták az Európai Bányász-Kohász Találkozók szervezetét. Az immár 15. alkalommal megrendezésre került európai találkozón az OMBKE tatabányai csoportjának szervezésében 41 fő vett részt. Az autóbuzos utazáson a tatabányaiakon kívül az oroszlanói és a dorogi szervezet néhány tagja is

velünk volt. Az utazás alatt egy DVD-s videó-összeállítását néztünk meg korábbi európai helyszíneken megrendezett találkozókra – mintegy ráhangolásként a várható eseményekre. Szálláshelyünk, a Hotel Centrum kitűnő volt a rendezvények, látnivalók megközelítéséhez. Péntek este a találkozó megnyitójára került sor, ahol az Európai Bányász-Kohász Találkozók elnöksége ünnepélyesen köszöntötte a résztvevőket. A több száz fős rendezvényteremben közös vacsorával, majd baráti beszélgetésekkel, ismerkedésekkel folytatódott a találkozó.

Másnap délelőtt szabad program volt. Felkerestük a történelmi magyar város nevezetes emlékhelyeit – Rákóczi rodostói házának hasonmását, a Márai-emlékszobát, Esterházy János szobrát, a Kazinczy-emléktáblát. Néhányan közülünk ökumenikus bányász istentiszteleten voltak a Szent Erzsébet-dómban.

Kora délután szlovák szervezésben meglátogattuk az eperjesi sólemparlót. Az immár néhány évtizede nem működő létesítmény igazi technikai érdekesség, hiszen a só előállításának ilyenfajta technológiája igazi kuriózumnak számított. Az 1572 óta működő – addig hagyományos bányászati módszerekkel történő – kitermelést 1752-ben vízbetörés tette lehetetlenné. Ekkor más technológiát választva, 150 méter mélységből a sóoldatot börbödönökben kiszállítva a felszínen faszervezetű tározókban ülepítették a víztartalmát egyre jobban elvesztő oldatot, és a végén lepárolták. Ilyen módon évi 25 ezer tonna értékesíthető sóot produkáltak. A több évszázados múltra visszatekintő muzeális látványosság igazán megérdemelné az UNESCO világörökség kitüntetett címet.

A kora esti órákban egyenruháinkat felvéve felvontunk Kassa főutcáján, ahol a helyi polgárok tapssal, integetéssel, Zdar Boh! – néha Jó szerencsét! – köszönettel üdvözöltek bennünket. Jóleső érzés volt magyarokként felvonulni Kassa szépen felújított történelmi belvárosában az európai bányásztársadalom egyenruhás hagyományörzőivel. Menetelésünk végén büszkén énekeltek Bányászhimnuszunkat. Ezután a felvonult egyesületek zászlóira a találkozó emlékszalagjai kerültek fel. A rendezvényt hatalmas tűzijáték zárta.

Másnap nemzetiszín szalagos koszorút helyeztünk el a Rákóczi-kripta lejárataánál (zárván volt), majd a „kassai

A főtéren

polgár” Márai Sándor szobránál tisztelegtünk. Kassától, Európa Kulturális Fővárosától egy sorsátorban jókedvűen, bányászdalaink éneklésével, emelkedett hangulatban búcsúztunk.

Kiadós ebéd után hazafelé az Erzsébet hídon áthaladva aggódva szemléltük a mi Duna folyónk már-már kissé „túláradó” szépségét.

Balogh Csaba

Kassán üléseztünk

A Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért Alapítvány idei második kuratóriumi ülését Kassán a Horse Inn panzióban tartottuk, mégpedig azért, mert idén Kassa városa rendezte az Európai Bányász-Kohász Találkozót. Így mi is csatlakoztunk az OMBKE szervezéséhez, és június 7-9. között 13 fővel részt vettünk a találkozón és a felvonuláson.

Kassa belvárosa ma is nagyon szép, kiválóan helyre van állítva, mely munka folyamatosan zajlik. Így a szállás megtalálásához a térkép s a GPS sem volt elég az ideiglenes közlekedési helyzetek miatt. Gyalog azonban jól ki lehetett tapasztalni, hogyan jutunk jól megérdemelt szállásunkhoz.

A kalandos érkezés után kissé túljutva a tervezett időpontra, mégis sikerült teljes létszámban összeverőd-nünk. A kiválóan berendezett panzió árnyas pincéjének különtermében megkezdhetjük munkánkat. A fő téma a balatongyöri konferencia programjának véglegesítése volt. A helyzetet felmelve megállapítottuk, hogy a hazaiakon kívül idén is négy országból jönnek vendégeink szeptember 26-27-én a 46. Bányagépészeti és Bányavillamosági Konferenciára. Lesz sok érdekes előadás is, méltón ünnepeljük majd Alapítványunk születésének 20. évfordulóját. Áttekintettük az előzetes meghívót, s egyéb szervezési kérdéseket is tárgyaltunk.

Az ülés után rövid esti városnézést tartottunk. A rendezvények már megkezdődtek, az Európai Bányász-Kohász Találkozó megnyitóját kicsit kevésbé ünnepélyesre sikerült, mint azt a rendezők szerették volna, az államfő ugyanis mégsem jött el, s vele együtt sok díszvendég is távol maradt. A számos országból érkezett résztvevőket azonban ez nem zavarta, régi ismerősök örültek egymásnak, új barátságok szövődtek. A rövid műsor közben gyorsan fogott a vacsora, s természetesen néhány hordó sör is. Az egyetemen több dolgunk nem lévén a barátkozást, beszélgetést a sportszarnok melletti sátorvárosban folytattuk. Itt már kevésbé volt feszélyezett a hangulat. A színpadokon is folytatódott a műsor. A faszéneken pirultak a húsok, rotyogott a gulyás. Ki-ki ameddig bírta szusszal folytatta az emlékek idézését.

Szombaton reggel egy kis séta a városban, mely során felderítettük a majdani felvonulás útvonalát. Közben hallgattuk a koncerteket, melyeket több helyszínen bányász-, kohászzenekarok és énekkarok tartottak. Megsodáltuk a gyönyörű ásványkiállítást és -börzét.

A felvonuláshoz a program szerint este hatkor álltunk a sorba, mely csak nem akart elindulni – valahogy

most is csúszott a program. Közben fel tudtuk mérni, hogy a német, osztrák, lengyel, cseh küldöttségek mellett létszámban a szlovák bánya- és kohóvárosok, -vidékek is kitettek magukért. Mi Magyarországról 500-nál is többen lehettünk, s magunkkal hoztuk a legtöbb zenekart és kórust.

Kicsit érdekes volt a szervezőktől, hogy a menet indulása előtt aranyos mazsorett csoport, majd egy lengyel jazz együttes adott műsort. Ezután egyszer csak elindultunk. A közel 500 m-es kört kicsit több mint egy óra alatt tettük meg. A nézősereg nem kis örömeire menet közben énekelve s zenélve. Jó volt hallani: „hajrá magyarok”, s látni a jókedvűen integető helyi embe-

reket. Néhányan még sört is osztottak nekünk, a sorokban vonulóknak, ki ne száradjunk az erős napsütés és a hosszú út miatt. Végül a színpadhoz visszaérve énekelni kezdtük a Bányászhimnuszt, melyhez a soknyelvű tömeg máris saját nyelvén csatlakozott! Ezután ott folytattuk, ahol előző este abbahagytuk. A sátrakban beszélgetve kóstolgattuk a felvidéki szomszédok kiváló főztjét s az isteni nedűt.

Vasárnap azután ki-kí hazaindult, útján az elmúlt napok kellemes élményei kísérték az elkövetkező hétköznapi napokba.

Livo László

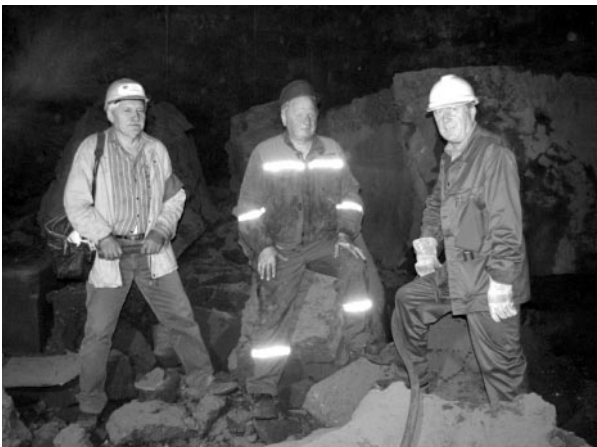
Ipari robbantás a kohóban

Dunaújvárosban az 1. sz. nagyolvasztó átépítésére került sor, melynek során a kiégett, már használhatatlan bélést ki kell cserélni, és ahol az szükséges, a szerelvények, műszerek egy részét is fel kell újítani. Ezt a munkát 2012-ben egy mindenre kiterjedő tervezés előzte meg, melynek részeként azt is feltételezték, hogy a kohó fenekén (a medencében) esetleg olyan meredvény (nyersvas és salak keverékének kihűlt olvadéka) maradhat vissza, ami csak robbantással aprítható fel. A robbantások megtervezésére – jó két évtizedes dunaújvárosi munkatapasztalatai révén – e sorok írója kapott megbízást.

Az átépítés során a meredvény – mintegy 400 tonnás, 5,5-ös sűrűségű anyag – elbontását előbb géppel próbálták meg, majd miután belátták, hogy az a módszer teljesen eredménytelen, a robbantás mellett döntöttek.

Újabb megbízást kaptam most már a robbantások kivitelezésére, melynek engedélyezéséhez teljes megértést és gyors intézkedést a Veszprémi Bányakapitányságtól kaptunk. A munkában közreműködött és a legnagyobb segítséget jelentette *Eduard Weiszer*, Kassán végzett bányamérnök, aki nálunk, Miskolcon szerzett robbantástechnikai szakmérnöki oklevelet, és a Kassa melletti kohászati üzemekben rendszeresen szükséges robbantási munkák szakértője és kivitelezője. Munkánk megszervezésében és előkészítésében nagy odaadással és szakértelemmel segített *Hevesi Imre* okl. kohómérnök, akinek ezúton is köszönetet mondok. A teljes munkát rendszeresen figyelemmel kísérte és intézkedéseivel segítette *Cseh Ferenc* okl. kohómérnök, igazgató.

A munka – több részletben – 2013. június 11-28-ig tartott.

A „nagy csapat” a szétrobbantott tömbökkel
(Bohus, Weisz, Hevesi)

A robbanóanyagok elhelyezéséhez szükséges lyukakat oxigénlándzsával a helyi kohások készítették. A robbantásokkal feldarabolt anyagokat (5-20 tonnás darabokat képzelnünk el!) egy igen erős és ügyes munkagéppel, a gradallal húzták ki a kohóból.

A robbantások sikerét a bányások és kohások közös munkája, jó együttműködése alapozta meg. Minden közreműködőnek köszönetet mond és a további munkájához kíván Jó szerencsét!

Dr. Bohus Géza robbantásvezető

Új OMBKE szakcsoport alakult

2013. június 1-jén 15 fővel megalakult a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály „Magyar Horizont” Szakcsoportja, amely a Magyar Horizont Kft.-nél dolgozó OMBKE tagokból alakult, de máshol alkalmazásban lévő, illetve nyugdíjas szakemberek is jelentkezhetnek. A szakcsoport a kőolaj- és földgázbányászat, valamint a geotermia területén a MOL cégcsoporton kívül tevékenykedő cégeket érintő műszaki-gazdasági kérdésekkel kíván foglalkozni, célja, hogy bővítse a kőolaj- és földgázbányászat iránt érdeklődő OMBKE szakemberek körét, vezetője *Emyey Ibolya*.

GPA

EMT VI. Tudomány- és Ipartörténeti Konferencia

Az idén Szatmárnémetiben a Református Gimnázium adott otthont az Erdélyi Magyar Tudományos Társaság VI. Tudomány- és Ipartörténeti Konferenciájának. A konferencia résztvevői megemlékeztek a nagy elődökről, illetve a kimagasló tudományos és műszaki teljesítményekről.

A konferencia egy szép tanulmányi kirándulással kezdődött *Wanek Ferenc* szakszerű vezetésével a történelmi Szatmár azon fontosabb helyeinek megtekintésével, melyek többnyire a történelemből és irodalomból ismertek, de egyelőre elkerülik őket a turista útvonalak.

A konferenciát *Wanek Ferenc* megnyitója után *Fodor Tamás* kolozsvári magyar főkonzul köszöntötte, majd az OMBKE részéről dr. Gagyi Pálffy András, az MMK részéről Holló Csaba köszöntötte az egybegyűlteket. Tizenöt magas színvonalú előadás hangzott el, többek között *Bandi Árpád* Marosvásárhelyről ismertette a Pávai-Vajna családdal kapcsolatos kutatási eredményeit, *Makai Zoltán* Nagyváradról „Bauxitbányászat Bihar megyében”, *Tóth János* Zalaegerszegről „A Magyar kőolajfeldolgozó-ipar története a XIX. század végéig” címmel tartottak előadást.

GPA